



Saulėta, diena 70°, naktį 60°
Saulė teka 6:35, leidžiasi 6:54.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL LV

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, rugsėjo-September 20 d., 1974 m.

Kaina 15c

222

SOVIETŲ GROMYKA ATVYKO I WASHINGTONĄ

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

BRITANJA RUOŠIASI RINKIMAMS

LONDONAS. — Britanijos karalienė Elzbieta šiandien susitinka su savo Privy Council ir po konstitucijos reikalaujamo posėdžio paskelbs, kad parlamentas paleidžiamas ir skelbiami nauji rinkimai. Premjeras Wilsonas trečiadienį paskelbė, kad rinkimai įvyks spalio 10 d. Jau 50 metų Britanija neturėjo dviejų rinkimų per vienerius metus. Wilsono vyriausybė laimėjo daugiausia parlamentų vietų vasario 8 d. rinkimuose, pravedama 298 atstovų žemumai Rūmus. Konservatoriai turėjo 295, liberalai — 15 ir įvairios nacionalinės grupės: škotai valai ir šiauriniai airiai — 23.

Premjeras Wilsonas beveik atsispašė britų skelbdamas rinkimus, nes žino, kad viešpatavimą visuotinė apatija ir žmonės rinkimų nepageidauja. Jis įrodinėjo, kad šiais sunkiais laikais yra neįmanoma valdyti be stiprios daugumos. Privačiai, darbo partijos vadai nusprendė, kad dabar geriausias laikas rinkimams, kad tikrieji ekonominės krizės sunkumai dar nepalietė rinkėjų.

Pirmasis žmonių apklausinėjimas, kurio rezultatai paskelbti Daily Telegraph, rodo, jog darbiečiai turi gauti 42 nuosimčius balsų, konservatoriai — 34 ir liberalai — 20%. Liberalų partija šį kartą išstato savo kandidatų 600 rinkiminių rajonų. Parlamente yra 635 vietos. Liberalai sako, kad atėjo laikas užbaigti dviejų partijų sistemą visiems laikams.

Darbo partija vilioja nacionalistus škotijoje ir Valijoje, nes ir jų tarpe vieni yra daugiau socialistinių pažiūrų, kiti — konservatoriai. Darbo partijos vadai tikisi, kad daugiau škotų ar valų pateks į parlamentą kairesnių pažiūrų ir parems darbiečių sumanymus.

Viena priežastis dėl žmonių apatijos yra ta, kad abi didžiosios partijos siūlo panašią programą. Nėra tarp partijų didesnio skirtumo kovos prieš infliaciją klausimu. Darbiečiai giriasi, kad jie geriau sugyvena su darbininkų unijomis ir turi su jomis sudarę "socialinį kontraktą". Konservatoriai baugina žmones, sakdami, kad darbiečiai, gavę didelę parlamentą daugumą, pradės vėl nacionalizuoti biznį ir pastatys kraštą į dar sunkesnę padėtį.

Graikai demonstravo prie Jungt. Tautų

NEW YORKAS. — Graikijos šalininkai trečiadienį, surengę prie Jungtinių Tautų pikto demonstraciją, kai asamblėjoj kalbėjo prezidentas Fordas. Buvo piktų plakaty prieš Kissingerį, kuris kolijojamas "žmogžudžiu". Kiti plakatai reikalavo sustabdyti Turkijai Amerikos ekonominei ir karinei paramą.

Demonstracijos dalyviai susikirto su policija, kuri neleido jiems žygiuoti į Jungtines Tautas. Penkios Taxi mašinos buvo paliktos viduryje gatvės. Suimta 11 žmonių, vienas policininkas sužeistas.

PARYŽIUS. — Prancūzijos finansų ministeris Fourcade įspėjo automobilių savininkus, kad naftos valstybės keliant kainas, gali tekti įvesti gazolino kortes, kurios paskutinį kartą buvo naudojamos Suez karo metu, 1956 m. Ministeris pareiškė, kad kortelės yra demokratiškiausias būdas, nes visi gauna po vienodą kiekį gazolino.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas patvirtino 22 aukštų pareigūnų paskyrimą, kuris buvo padarytas dar prezidento Nixono, prieš jam pasitraukiant iš pareigų. Kongrese daug kas kritikuoja Fordą, kad jis per artimai bendrauja su buvusio prezidento žmonėmis.

DETROITAS. — Nuo pirmadienio automatiškai pakeliamos algos 900,000 automobilių pramonės darbininkų. Vidutiniškas atlyginimas sieks 6 dol. per val.

ADDIS ABABA. — Karinė Etiopijos taryba įspėjo darbininkų unijas, kad jos netrukdytų taikingam sistemos pakeitimui. Taryba sako, kad unijų vadai padėjo darbdaviams išnaudoti Etiopijos darbininkus ir bendradarbiaudavo su supuvusia buvusia Etiopijos vyriausybe.

NEW YORKAS. — NYT kritikas geriausių šokėjų Maskvos Balšoj grupėje laiko Aleksandra Godunovą, 24 metų amžiaus. Jis užaugo ir baletu studijas pradėjo Rygoje.

BUENOS AIRES. — Argentinoje susisiekimo darbininkai paskelbė 24 dienų streiką, protestuodami prieš dviejų žinomų peronistų nužudymą. Vakar policijos gydytojas buvo rastas nušautas prie savo namų.

MASKVA. — Dailininkė Nadeža Jelskaja Maskvos prokuroro buvo įspėta, kad jei ji toliau bendraus su moderniojo meno dailininkais ir dalyvaus uždraustose parodose, tai jos laukia Sibirijos ir Danieliaus likimas. Jai nereikės sėdėti 15 dienų kašimėje, nes "sovietų valdžia parodo savo humaniškumą". Dailininkė turi mažą kūdikį ir todėl paleidžiama.

PEKINAS. — Penktadienį Filipinų prezidento Ferdinando Marcos žmona pradės Kinijoje savaitės vizitą, kurio tikslas iširti ateities ryšių kultūros ir technologijos srityse galimybės. Ponia Marcos yra speciali Filipinų vyriausybės atstovė.

LISABONA. — Mozambikoje baigiantis portugalų valdžiai juodieji puldinėja portugalų ūkius ir plėšia jų namus.

ADDIS ABABA. — Etiopijos buvusį imperatorių kasdien tikrina keli daktarai, nes jo sveikata esanti pavojuje.

LONDONAS. — Britanijoje lankėsi Amerikos žemės ūkio darbininkų unijos vadas Cesar Chavez. Didžiausia britų unija — transporto darbininkai — pažadėjo jam boikotuoti iš Kalifornijos importuojamas vynuoges ir salotas.

MASKVA. — Sovietų Pravda trečiadienį ragino piliečius taukinti akmenis anglį, žibala ir gazoliną, nes ateinančią žiemą gali būti trūkumų. Kai kurie Ukraiainos fabrikai dar negavę akmenų anglių. Taip esą dėl geležinkelio vagonų stokos ir pareigūnų apsilėidimo.

JAV informacijos vedėjas paliekamas

WASHINGTONAS. — James Koegh, Amerikos Informacijos Agentūros direktorius, pareiškė trečiadienį savo tarnautojams, kad prezidentas Fordas jam pasakė, kad nėra teisybės ganduose, kad prezidentas planuoja pakeisti informacijos direktorių.

Informacijos agentūra susilaukė daug kritikos kongrese už savo įvestus pakeitimus. Voice of America programose, kurios transliuojamos už Geležinės Uždangos. Atstovas Wayne Heys iš Ohio planuoja praversti apklausinėjimą apie tas programas. Direktorių Koegh pakeitė nemazai buvusiu aukštų agentūros pareigūnų ir įvedė daugiau žinių programų, kurios labai "švelnios, nešališkos". Voice of America radijo programų komunistiniai režimai daugiau nebetrukdo.

Jaunas Karpovas mūša Korčonojū

MASKVA. — Karpovo-Korčonojaus antroji partija vadinama "Kandidatų" susikirtime baigėsi Korčonojaus pasidavimu po 27 ėjimo. Karpovas pradėjo baltais ir puolė su neįprastu "smurtu", kaip rašo Robert Byrne. Jaunasis Karpovas paaukojo du pėstininkus, siekdamas išvystyti traukiantį puolimą, kuris privertė Korčonojū pasiduoti po dviejų valandų lošimo.

Buvo lošiama "Sicilijos gynyba", kurioje Korčonojus pasirinko Klirbino variantą. Abu lošėjai pirmuosius 19 ėjimų padarė per pusę val. Korčonojaus 15 ėjimų buvo tie patys, kuriais jis sumušė Efimą Gellerį 1971 m. Šis variantas yra plačiai išstudijuotas ir abiem lošėjams buvo gerai pažįstamas. Devyniolikame ėjime Korčonojus buvo pastatytas prieš Karpovo visai naują, nematytą ėjimą, kurį jis studijavo 36 minutes, prieš atsakydamas savuoju ėjimu, tačiau nesugebėjo sustabdyti baltųjų atakos.

Po pralaimėjimo Korčonojus šaltai pasakė: "Čia buvo atsišveikinimas su šiuo variantu".

TORONTO. — Kanados ledo ritulio rinktinė, kurioje lošia tokie žinomi profesionalai kaip: Bobby Hull, Gordie Howe, Frank Maholich, sulaukė pirmąs rungtynes su Sovietų Sąjungos rinktine lygiomis 3-3.

Serga Kanados premjero žmona

MONTREALIS. — Jauna ir graži Kanados premjero žmona Margaret pareiškė korespondentams, kad ji jau 10 dienų yra gydoma psichiatro nuo jausmų įtampos. Premjeras Trudeau, aplankęs ją ligoninėje, sugrįžo namo į Ottawą. Matyt, nelengva būti žymaus vyro žmona, nes Amerikoje psichiatrų jau pakartotinai gydoma jauna ir graži senatoriaus Kennedžio žmona.

Erlichmanas prašo atidėti teismą

WASHINGTONAS. — Buvęs Baltųjų Rūmų štabo direktorius John Erlichman paprašė teisėjo atidėti jo bylą dėl Watergate įvykių slėpimo, nes vienas svarbiausių jo liudininkų — buvęs prezidentas Nixonas, kaip rašo spauda, dėl sveikatos gali būti neprieinamas. Teisėjas Sirica du kart teismą jau yra atidėjęs: vieną kartą trim savaitėm, kitą — viena diena.

Teisėjas Sirica gali paskirti bešališką teismo gydytoją nustatyti ar tikrai teismui reikalingas liudininkas dėl sveikatos negali dalyvauti teisme.

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos teismas nubaudė 22 metų anglę merginą 5 metais kalėjimo, nes ji bandė išvežti iš Rytų Berlyno į vakarus savo mylimąjį.



Philip W. Buchen, Baltųjų Rūmų patarėjas, kalbasi su korespondentais apie Watergate bylos nutęstųjų pasipilejimo planus.

UŽ PREKYBOS LENGVATAS MASKVA SUTINKA IŠLEISTI DAUGIAU ŽYDŲ

WASHINGTONAS. — Valstybės sekretorius Kissingeris vakar kalbėjo Jungtinėse Tautose. Tą patią dieną jo 15,000 lapų raportas apie santykius su Sovietų Sąjunga pasiekė senato užsienio reikalų komitetą, kuris veda tyrinėjimus apie "detante". Sekretorius Kissingeris pareiškė, kad jis tikisi pasiekti su Sovietų Sąjunga "susipratimą", kuris leistų laisvesnę emigraciją iš Sovietų Sąjungos. Senato komitete jau kalbėjo buvę JAV ambasadoriai Maskvoje: Averell Harriman ir George Kennan. Vakar buvo klausinėjamas buvęs prezidentų Kennedžio ir Johnsono valstybės sekretorius Dean Rusk.

Modernistai atgavo dalį savo paveikslų

MASKVA. — Moderniojo meno dailininkai Maskvoje atgavo savo paveikslus, nes jų nuomone, sovietų valdžiai pasidarė nepatogu dėl Maskvos komunistų vadovų darbų. Kaip rašyta, civiliai apsigėrę milicininkai išardė su buldozeriais ir vandens purškimo mašinomis lauke suruoštą modernių dailininkų parodą ir konfiskavo jų paveikslus.

Tass agentūra paskelbė, kad valdžia neleis modernistams ruošti parodų, nes tas laukas, kuriame buvo paroda ruošiamas, netinka parodomis. Tass sako, kad ruošta paroda buvo "pigi provokacija, siekiant pigaus pagarsėjimo". Vakarų spauda iškraipė faktus.

Paveikslai, dailininkams buvo gražinti gan keistu būdu. Dailininkui Aleksandrui Glazeriui kažkas paskambino telefonu ir patarė nuvažiuoti į vieną butą netoli Kijevo geležinkelio stoties. Ten nuvažiavęs jis rado dvi moteris, kurios pasakojo radusios paveikslus užmiestyje ir nutarusios gražinti juos dailininkams. Paveikslai buvo sutepti, purvini, aštuoni visai dingę, matyt milicininkų buvo nepataisomai sugadinti. Moterys nesakė pavardžių.

Dailininkai, kurie ruošė uždraustą parodą, mano, kad aukštosios partijos viršūnės susigėdė dėl mažesniųjų pareigūnų uolumo ir nutarė visą incidentą tyliai likviduoti. Užsienio specialistų nuomone, Maskvos modernieji dailininkai Vakaruose būtų laikomi konservatoriais. Valdžia jų darbų nemėgsta, nes jie arba piešia "liūdai", naudoja naują techniką, neįprastus siužetus, nesilaikydami "socialinio realizmo", kurio uždavinys "uždegti masės naujiesiems laimėjimams".

Bando sutvarkyti universitetus

BUENOS AIRES. — Argentinos švietimo ministeris paskyrė naują Buenos Aires universitetų rektorium dešiniųjų pavolių Alberto Ottalogano. Šis tuoj įsakė iki antradienio uždaryti universitetą, kuris pasidarus veiklos prieš valdžią centrą.

Komunizmo įtaka daugiausia pasireiškia universitetuose ir šių dienų teroro veiksmai rišami su politine studentų veikla. Dar trys žmonės žuvo politiniuose atentatuose: du komunistai ir vienas dešinysis peronistas.

Ottalogano yra jau penktas Buenos Aires universiteto rektorius nuo peronistų sugrįžimo į valdžią.

Kissingeris siekia kuo greičiau praversti Amerikos-Sovietų Sąjungos prekybos sutartį, kuri suteiktų sovietams prekybos lengvatas, sumažintų muitus ir, kas Maskvai svarbiausia, atidarytų kreditus Amerikoje. Sekretorius Kissingeris įtikino didžiausius šios sutarties priešus senatorius: Henry Jackson, Abraham Ribicoff ir Jacob Javits, kad sovietai tikrai išleis daugiau žydų išvažiuoti, apie 60,000 žydų per metus, jei senatoriai nesipriešins prekybos sutarčiai.

New York Times bendradarbis William Safire sugalvojo naują terminą naujai Amerikos-Sovietų Sąjungos politikai — "Dobryssinger". Šis žodis yra sudarytas iš sovietų ambasadoriaus Washingtono Dobrynino ir Kissingerio pavardžių. Šie du diplomatai labai dažnai tariasi ir palaiko artimus ryšius. Dobryninas pažadėjęs Kissingeriui padidinti žydų emigraciją, tik sovietų vyriausybė nenorinti pasirašyti jokių sutarčių šiuo reikalu. Anksčiau sovietai žydų reikalavimą išvažiuoti, o ypatinai Amerikos spaudimą šiuo reikalu vadindavo "kišimusi į kitos valstybės vidaus reikalus". Dabar jie tą spaudimą priima, norėdami prekybos sutarties.

Klausimas, kas garantuos, kad sovietai Dobrynino pažadų laikysis. Sutarta "Dobryssingerio" šitokia išeitis: prezidentas Fordas parašys kiekvienam senatoriui, kuris priešinsis prekybos sutarčiai laišką, kuriame bus garantuojama, kad sovietai emigraciją palengvins.

Sovietų užsienio reikalų ministeris Gromyka šiandien lankysis Washingtono ir pirmą kartą susitiks su nauju Amerikos prezidentu. Šiame susitikime bus aptarti prekybos ir emigracijos klausimai. Kissingeris tvirtina, kad svarbi yra ne forma, kaip sovietai emigraciją palengvins, bet pats palengvinimo faktas.

Japonai rado globą Sirijoje

DAMASKAS. — Keturi japonai teroristai išlipo iš lėktuvo Sirijoje ir pasiliko ten, paleisdami olandų lakūnus skristi atgal. Japonai atidavė lakūnams du revolverius ir 300,000 dol. pinigų, kuriuos jie buvo išreikalavę iš Olandijos už įkaitų paleidimą.

Japonų Raudonosios Armijos nariai pagrasino pareiškime Damasko, kad ateityje kova prieš kapitalistus bus tęsiama, kol visi prisipaustieji pasaulio žmonės bus išvaduoti.

Pasaulio spauda, ieškodama būdų, kaip sustabdyti terorizmą, kuris grasina nekaltais žmonėms, pripažįsta, kad teroristai neturi būti globojami, neturi rasti prieglobstį, tada jie išnyks. Pranešama, kad Libanas japonų nepriėmė.

ZIGMANTAS SIERAKAUSKAS

Lietuvių prieš maskolius sukilimo vadas

Rašo A. GRIGAITIS "Karyje"

(Tęsinys)

Žygiuodamas per Kauno guberniją, Sierakauskas apskritose skyrė karo viršininkus ir dalį surinktų sukilėlių prijungė prie savo būrio, dalį palikdamas vietos reikalams. Surinkęs kelis tūkstančius vyrų ir gavęs laukus prie Prūsijos sienos ginklų, jis išvygiavo į Vilniaus guberniją. Sierakausko akademijos laikų draugas, atsargos gen. štabo papulkininkis Stanislovas Olendskis, taip pat sukilėlis, sako, kad Sierakausko planas buvo sutelkti sukilėlių jėgas Panevėžio miškuose. Dėl jo sukilėlių, kartu su štabo viršininku Liaskausku, perėjo į Raseinių apskr. prie Ariogalos. Pats Z. Sierakauskas su kita sukilėlių dalimi išžygiavo į Kuršą, kur tikėjosi sukelti sukilimą, o pasisekus šiam planui, persikelti per Berėzną, ir iš ten į Pagirį, kur vietos sąlygos jam leistų ilgai laikytis.

1863 m. balandžio 3 d., netoli Panevėžio, miškuose, Sierakauskas pradėjo formuoti

savo voras. Prie jo prisijungė kun. Mackevičius ir Koliška. Sierakauskas sustiprino drausmę, nustatė karininkų su kareiviais santykius, įveda sukilėlių apmokymą. Būdamas sukilimo vadas, Sierakauskas pasirodė ne tik geru vadu, bet ir puikiu organizatorium. Jei anksčiau dalgininkus laikė menka karinė jėga, tai Sierakauskui dalgininkai tapo geriausi sukilėlių. Jų vadais jis skyrė prityrusius karininkus. Sierakauskas, taip pat sutvarkė nėsantą, kuri vyraavo dviejų žymiausių Žemaitijos sukilėlių vadų, kun. Mackevičiaus ir dr. Dlusko - Jablonskio, tarpe. Iki Sierakausko paskyrimo kun. Mackevičius buvo vyriausias sukilėlių vadas Lietuvoje. Mackevičius savo būrį prijungė prie Sierakausko sukilėlių ir tapo jo padėjėju ir draugu. Kautynių metu kun. Mackevičius vedė dalgininkus į kautynes, vyras prieš vyrą. Karininkų pasitarime kun. Mackevičius buvo Sierakausko plano šalininkas — žygiuoti į Kuršą. Karo ministeris Miliutinas



Pietų Kurijoje prieš Japoniją demonstravę jauni vyrai, savo pyktui patvirtinti, nusikirto mažą rankos pirštą. Nuotraukoje matoma tokia operacija, kuriai pasidarė 32 vyrai.

pažymėjo, kad Sierakauskas teikia savo jėgas Kauno gubernijos rytuose, Kuršo kaimynystėje.

Sukilėliams trūko ginklų, net dalgių. Sierakauskas laukė laivo su ginklais iš Anglijos. Iniciatyva pasiūsti jūrinę ekspediciją, pristatyti iš Anglijos sukilėliams ginklus į Žemaitiją, priklausė J. Demantavičiui ir Cverciakavičiui. Dėka Madzino pagalbos, Anglijoje buvo užsakyta laivas su 141 kareiviais ir 14 karininkų. Buvo siunčiama 1000 šautuvų su durtuvais, 100,000 šovinių, dvi lengvosios patrankos ir kiti ginklai. Laivas išplaukė iš Londono kovo 23 d. Caro vyriausybė, per savo agentus, buvo informuota apie tą ekspediciją. Vietoje, kur turėjo iškrauti ginklus ir kur turėjo išlipti savanoriai, laukė rusų karo laivai. Taip siunčiamas laivas nepasiekė Žemaitijos krantų dėl laivo kapitono išdavystės.

Vilniaus Karo apygardos vadovybė aukštai įvertino sukilimo vadą Sierakauską kaip organizatorių ir kaip sukilėlių vadą. Sierakauskas nusprendė žygiuoti šiaurės rytuose kryptimi, padalino savo mažą armiją į tris voras. Vidurinei vorai vadovavo jis pats, šoninėms — Mackevičius ir Koliška. Susirinkimo vieta buvo paskirta Biržai. Žygiavo ne miškais, keleliais, bet atvirai — vieškeliais per kaimus, miestus ir miestelius.

Rusai sumušti Raguvos miškuose, kur juos vienas valstietis nuvedė į sukilėlių parauštus spąstus, nesirijo kliudyti Sierakausko žygiui. Toks atviras žygis kėlė žmonėse ūpą ir pasitikėjimą sukilėliais.

1863 m. balandžio 25 d., prie Biržų, Sierakausko ir Koliškos voros susijungė. Kun. Mackevičius su savo sukilėliais dar nebuvo atvykęs. Ten sukilėliai buvo rusų netikėtai užpulę. Įvyko sunki kova, kuri tęsėsi beveik dvi dienas. Dauguma sukilėlių buvo ginkluoti tik dalgiais. Rusams vadovavo gen. Goneckis, kurio rinktinėje jo ir suomių gvardijos pulkas, keletas pėstininkų kuopų ir kavalerijos daliniai. Be to, į pagalbą rusams vokiečių baronai išsiuntė būrį iš 200 žmonių, kurie gerai žinojo vietą ir rusus užvedė ant sukilėlių. Šiame mūšyje buvo sunaikinta sukilėlių Sierakauskas. Kulkos palietė jo stuburkaulį. Adjutantas išnešė Sierakauską iš mūšio lauko ant rankų. Vadovavimą jis perdavė Liaskauskui. Naktį lydima Koliška ir 20 sukilėlių, Sierakauskas paliko savo karius.

J. Stankevičius sako, kad sužeistą Sierakauską Koliška ir

Kasakauskas nuvežė į dvarininkės Koscelkaskienės palivarką ir paprašė arklių, kad Sierakauską išvežtų į užsienius, nes kelias buvo laisvas. Dvarininkė, ne tik nedavė vežimo, bet pranešė rusams, kurie suėmė Sierakauską. Kolišką ir Kasakauską ir visus palydovus.

Sierakauskas mūšį pralaimėjo, nes sukilėlių jėgos buvo silpnesnės, blogai apginkluotos ir menkai apmokytos. Nemažos reikšmės turėjo ir Sierakausko sužeidimas.

Goneckis paskubėjo pranešti apie sukilėlių sunaikinimą. Tačiau sukilėliai ir vėl susibūrė ir, diena dienos, jų aktyvumas vis didėjo. Ypač sėkmingai veikė kun. Mackevičius ir Dlusko būrys. Jie išlaikė iki žiemos vidurio.

Sunkiai sužeistas Sierakauskas buvo atvežtas į Vilnį ir patalpintas šv. Jokūbo ligoninėje. Sierakausko draugai, norėdami jam padėti, iš Peterburgo iškvietė sužeistą draugą dr. Gardkovą, kuris gavo šv. Jokūbo ligoninėje tarnybą ir gydė Sierakauską. Tardymo komisijos paklaustas apie ligonio sveikatos stovį, Gardkovas pareiškė, kad Sierakausko sveikatos stovis neleidžia jį tardyti bent tris savaites. Tuomet Muravjovas rado kitą gydytoją, kuris išdavė pažymėjimą tardymo komisijai, kad Sierakausko sveikatos stovis leidžia jį tardyti.

1863 m. liepos 11 d., karo lauko teismas nuteisė Sierakauską mirties bausme. Posėdis vyko karinėje ligoninėje. Teisiamasis negalėjo net atsistoti iš lovos. Liepos 13 d. Muravjovas patvirtino mirties sprendimą, vietos sušaudymo — pakarti. Caras atmetė Sierakausko motinos prašymą pasigailėti sūnaus. Paskutiniame savo laiškelyje žmonai parašytame štaiptai pietukui ant lapo išplėšė iš Biblijos, Sierakauskas rašė:

"Mano, Anele! Vakar sužinojau, kad gyvas ir laisvas gali būti tik viena sąlyga: išduoti sukilimo vadus. Piktai atsakiau — jei ir žinodčiau tai ir tuomet nepasakyčiau. Davė supažinti, kad pasirašau sau mirties sprendimą. Jei reiks mirti, mirsiu švarus ir nesuleptas.

Šaulių veikla

Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai baigė šios vasaros atostogas. Per vasarą gerokai sustiprėjo ir pailsėjo, jie vėl grįžta prie šauliškos veiklos, nors ir vasaros metu šauliai nesnaudė. Jie vėl tęs pavergtos tėvynės laisvinimo darbą, kurį veda dviem frontais: lietuvių išlaisvymu ir apeliacija į laisvojo pasaulio sąžinę.

Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai šią vasarą uniformuoti su vėliavomis dalyvavo miesto centre Pavergtųjų tautų savaitės demonstracijose. Jie gausiai dalyvavo pabaltiečių demonstracijose Chicago vidurmiestyje. Be to, šauliai aktyviai reikėsi protestų sluntime Australijos ir Naujosios Zelandijos vyriausybės dėl Pabaltijo valstybių prijungimo prie Sov. Sąjungos.

Rugsėjo 15 d. "Gintaro" sveikatinėje įvyko rinktinės valdybos posėdis, kurį pradėjo rinktinės pirmininkas V. Išganaitis. Jis informavo valdybos narius apie vasaros metu atliktą darbą. Valdymo nariai, išskyrus pranešimą, svarstė veiklos planus.

Rudeninė veikla pradėdama rudens baliumi, kuris įvyks rugsėjo 21 d. Vyčių salėje. Meninė programą atliks šaulių vyrų oktetas, vadovaujamas muziko Nikodemio Kulio. V. D. rinktinės šaulių veiklos 20 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 27 d. Marquette Parko parapijos bažnyčioje iškilmingos pamaldos, po pamaldų parapijos sa-

dar važiuo kunigas ir ligoninės tarnautojas. Sierakausko veidas buvo pageltęs ir išblyškęs, plaukai sutaršyti, viena ranka jis rėmėsi į kunigą, kita į ligoninės tarnautoją. Mirties tyla užviešpatavo aikštėje.

Sierakausko kūnas draugų buvo palaidotas nakčia, Pilies kalne, Vilniuje.

(Pabaiga)

lėje akademija su menine programa, kurią atliks šaulių vyrų ir moterų oktetai.

Į rinktinę priimta 37 nauji šauliai, šiuo metu rinktinėje yra 507 nariai.

Šaulių dvidešimtmečio šventėje dalyvavo: Clevelando, Detroito, Toronto ir kitų vietovių šauliai. Svečių nakvynėmis rūpintis išrinkta komisija: M. Dabkienė, J. Dikšienė, Pileckas, Pr. Eigelis ir A. Balčytis.

Nutarta skirti aukų Simo Kudirkos fondui.

Uniformuoti šauliai dalyvavo prezidento A. Smetonos minėjime.

Pageidaujama rudeniuiose rinkimuose palaikyti Kazimiero Okso ir kongresmano Hanrahan kandidatūras.

J. Kaunas

Lenkiškas kryžius Brežnevui po kaklo

Dabartinės Lenkijos laikraščio "Zycie Warszawy" stambiojo raidėmis pirmajame puslapyje liepos 23 dienos laidoje buvo parašyta: "Ivertinant didelį našą, kokį įnešė Leonidas Brežnevas į broliškus santykių raidą, sutvirtintą kovų laukuose už bendrą laisvę ir draugiškus santykius tarp Lenkijos ir Tarybų Sąjungos — (Lenkijos) Valsty-

bės Taryba SSRS OK generolinį sekretorių apdovanojo Didžiojo Ordino Virtybi Military Kryžiumi".

Chicago lenkų dienraštis "Tiesa", kad Kristaus laikais latrus pakabindavo ant kryžių, o dabar "socialistiniuose" kraštuose kryžiai pakabinami ant latrų. Maršalkai Pilsudskis ir Foch, kurie tuos aukščiausius atžymėjimus gavo kaip vadai už pergalę, apsiavę savo karstuose, jei galėtų pamatyti tokią profanaciją mūsų tautinių vertybių, kokią padarė Kremlius prokonsulai Varšuvoje".

DIDELĖ GALVA

Berniukas iš mokyklos grįžo graudžiai verkdamas.

— Kas gi tau atsitiko? — švelniai klausė jį motina.

— Visi vaikai mokykloje vadina mane didžiagalviu, — dar vis tebeverkė jis.

— Nepaisyk, — tarė motina. — Tavo galva visiškai normali. Nusišluostyk ašaras ir nubėgsi į krautuvę atnešti savo kepurėlę aštuonis svarus bulvių.

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RAŠO TIKRĄ TIESĄ — JKI EIDŽIA SVIESA

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% a year



EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME



INSURED

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti itakos krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISTA TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čia gausite išsamią okupuotą Lietuvos apžvalgą. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, paimiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gys kalba, gražiai išleista. 101 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasikinės poemos "Metai" poetu nado. 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLR v. lauko bruožai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybes ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietas viršelias \$4.00.

Jauguma su knygų yra linkamos dovandos įvairioms progoms. Jas ir kita: knygas galima įsigyti atsiėmusi į Naujienas arba atsiųstus čekį ar pinigų perlaida.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinį 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdą lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608



Different hopes for different folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school—whatever they hope to be.



Take stock in America.

Buy U.S. Savings Bonds Now. U.S. Bonds pay 6 1/2% interest when held to maturity. If 4 years, 10 months (4 1/2% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

The U. S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and the Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Prieš 35 metus

Rusai užsiundė Hitlerį pulti Lenkiją

Spausdiname Čikagoje einančio vokiško Sonntagsposteo redaktoriaus straipsnį, nagrinėjantį Antrojo Pasaulinio karo pradžią, atspausdintą 1974 m. rugsėjo mėn. 8 d. laidoje. Rašini išvertė V. Zemaitis.

Zvirbliai čiaūska nuo stogų vokiečių - lenkų santykių, iš tiesų, nėra taip geri, kaip Brandto Rytų politikos pritarėjai dar šiandien įtikinėja. Siekiamoje normalizacijoje yra labai žymių spragų. Nežiūrint, kad Brandto vyriausybė pripažino Lenkijai dabar jos valdomas žemes, tuo būdu praktiškai ir teisiškai atsisakė nuo vokiečių Rytų žemių, bet Lenkų Liaudies Respublika dar ir šiandien nėra pasirodusi tą normalizaciją savo įnašu paremti. Tai rodo vokiečių repatriavimo eiga iš Rytinių sričių. Tam lenkai pritartę, jei už tai būtų brangiai apmokėti. Kas rišama su reikalavimu atlyginti už lenkus kacetininkus ir tai būtų toli ne viskas, ko iš Vokiečių Sąjunginės Respublikos (Bundesrepublik) reikalauja, jei iš viso tiems lenkų reikalavimams principiniai būtų nusilenkta.

Ypač dabar, prisimenant 35-tą kartą vokiečių-lenkų karo pradžią, Varšuvoje ir vėl vartomas katalogas lenkų aukų bei nuostolių. Tai liečia mirusius ir invalidus, prievarta išvežtuosius ir šiaip medžiaginius Lenkijos piliečių nuostolius. Labai įdomu, kad Lenkų Liaudies Respublika, nors yra nuomonės, kad Vokiečių Reicho teritorijoje yra atsiradę dvi savarakiškos vokiečių valstybės, savo reikalavimus kreipia tik į Sąjunginę Respubliką, o "DDR" Vokiečių Demokratinę Respubliką) visais žvilgsniais palieka nuošaliai. Čia bendras komunistų žaidimas labai aiškus. Reikalaujama atsilyginti už Hitlerio laikais padarytus nuostolius vien iš "kapitalistinės Sąjungos Respublikos", tuomet kai "DDR" atleidžiama nuo bent kurių mokėjimų. Tai dar labiau pabrėžtina, kai lenkų likimas buvo sprendžiamas ne vien Hitlerio, bet veik ne mažiau ir Juozo Stalino, atseit, Sovietų Sąjungos. Beieškant istorinės tiesos, tenka pripažinti, kad karas



Sovietų Sąjungos užsienio ministras Molotovas, 1939 m. rugpjūčio 24 dieną Kremliuje pasirašęs slapta susitarimą su nacių Vokietijos užsienio ministru Ribbentropu, rodo sutartį čia pat stovinčiam Rusijos diktatoriui Stalinui. Šalia Ribbentropo stovi sovietų kariuomenės štabo viršininkas gen. Šapošnikovas. Maskvoje komunistai susitarė su nacių pasidalyti Lenkiją, įtakos sferomis Baltijos kraštuose ir pradėti Antrąjį Pasaulinį karą.

Europoje pagrindiniai buvo numatyti. Ką pripažino Britų premjeras Lloyd George Versalio taikos derybose (1919) pareikšdamas:

"Aš pakartojau, mes niekad negalvojome atiduoti Lenkijai provinciją, kuri daugiau 900 metų nėra lenkiška... Komisijos mums pasiūlymas atiduoti 2.1 milijono vokiečių — kitos religijos tautos valdžion, ir dar labiau tautos, kuri istorijos eigoje niekuomet nepasirodė, kad ji sugebėtų valdyti, toks siūlymas ankščiau, ar vėliau atves Europą prie naujo karo".

Lloyd George nuėjo žymiai toliau, tuomet jis pasakė, kad visi dokumentacija įrodymų atskirti vokiečių Rytų žemes "kurios mums būtų sąjungininkų laike taikos derybų (1919) buvo patiekta, buvo melas ir apgaule. Mes sprendėme remdamesi klaidomis".

Dvidešimčiai metų sukakus, po Versalio pasakboto Taikos diktato, Rytuose ir vėl sužvango ginklai. Išieties punktu buvo Dancigas — miestas, apie kurį Tautų Sąjungos komisaras C. J. Burckhardt pasakė tai, "kas skelbiant šį laisvą miestą buvo pamiršta". Su Dancigo gyventojais (kurių 96% buvo vokiečiai ir 4% lenkai) buvo pasielgta prieš visus teisės pagrindus. Jie nekartą primygtinai reikalavo plebiscito teisės, kaip tas buvo panaudota dėl Saaro, 1935 m. sausio 13 d., bet be pasėkų.

Jau 1928 metais Britų žemųjų Rimų atstovas F. C. Linfield klausė "Current History" (New York): "Ar išeis Britanija į karą — ginti sieną, kuri pravesta žmonių įjausmintoj atmosferoj netekusių nervų, be to pasaulio sąžinės pasmerkta?"

Dabar mes žinome, kad Britanija karan išėjo, po to, kai Hitleris puolė Lenkiją. Taip pat žinome, kuomet anglų ir prancūzų pasiuntiniai Berlyne, besikalbėdami su Hitleriu, savų vyriausbių vardu primygtinai pareiškė — lenkus remsią ir Antrojo Pasaulinio karo galimybę prieš akis atsi-

stojo, Hermann Goerring'as pasakė: "Viešpatie, pasigalėk, jei mes šį karą praloštume". Kai visi archyvai bus atidaryti, tuomet bus galima patirti, kad nežiūrint tai, vargu anglai ir prancūzai Lenkiją karo arena būtų paverę, jei nebūtų Washingtono tam tikrų sluoksnių primygtinas spaudimas užpakaly viso tai stovėjęs. "Kas dabar?" būk Hitleris savo Užsienų R. Ministerio paklauses, kuomet Britų pasiuntinys savo vyriausybės karo paskelbimą jam įteikė. "Aš manau, kad ir prancūzai mums tokį pat paskelbimą įteiksia", daugiau nieko Ribbentropas pasakyti neturėjo. Tuomet Hitleris ir jo ministeris galvojo, kad jų sudarytas su Sovietais rugpjūčio mėnesio draugystės ir nepuolimo paktas priversias Vakarų valstybes į Lenkų klausimą trumpai pažvelgti. Bet čia buvo Hitlerio apsisąskaičiuota.

Galop, tenka klausiaman atsakyti: ar tik ne pirmo visko Hitlerio-Stalino sudarytas paktas padarino Hitlerį pulti Lenkiją? 1941 m. spalio mėn., jau Hitleriui užpuolus Sovietų Sąjungą, Winston Churchillis savo pasiuntiniui Maskvoje Sir Stafford Cripps rašė: "Rusai patys savo likimą nulėmė, kai jie savo paktą su Ribbentropu užsiundė Hitlerį pulti Lenkiją ir taip karą pradėjo".

Taigi, sekant Churchillį, "rusai užsiundė Hitlerį pulti Lenkiją", ir po 30 metų vis labiau aiškėja, kad Hitleris galvojęs šachmatinį ėjimą padaręs, iš tiesų, buvo Juozo Stalino aploštas. Nes Sovietų diktatoriui buvo aišku, kad Lenkijos puolimas sukelsią ilgą, su Vakarų valstybėmis įėjusią naikinantį karą. "Jeigu mes", taip Stalinas 1939 m. rugpj. 19 d. savo politiniams bendradarbiams įrodinėjo, sudarysime sąjungą su Prancūzija ir Anglija, tuomet Vokietija bus priversta nuo Lenkijos puolimo atsisakyti. Tuo būdu karo bus išvengta... Kitu atveju — Vokietija, jei pasiūlytą nepuolimo pakta priimsime, tikrai puls Lenkiją, ir Prancūzijos, ir Anglijos įsijungimas į šį karą yra neišvengiamas. Aš pakartojau, kad mes esame suinteresuoti, kad karas tarp Reicho ir angliamerikiečių blokų prasidėtų. Mums svarbu, kad karas kaip galint ilgiau tęstųsi ir abi pusės išsisemtų. Tuo laiku mes privalome mūsų politin. darbą kariaujančiose šalyse intensyvinti, kad būtumėme gerai pasiruošę, kai karas eis pabaigon".

Dar kartą cituodami Churchillį "rusai užsiundė Hitlerį pulti Lenkiją" ir turėdami galvoje 1939 m. rugpj. 24 d. pasirašytą papildomą slapta susitarimą prie nepuolimo pakto, kur pasidalinimas Lenkijos tarp Hitlerio ir Sta-

lino buvo sutartas, pasirodė rusai buvo geresni šachmatininkai. Jie nesiskubino, kilus karo veiksmams tarp Vokietijos ir Lenkijos, šlinkti prie sutartos demarkacinės linijos pagal Narevo, Vyslos, Sano upes, bet laukė iki rugsėjo 17 d., kuomet militarinis Lenkijos žlugimas buvo aiškus. Net ir po to Sovietai prieš pasaulio opiniją stengėsi sudaryti įspūdį, kad jie nenorį daugiau nieko "tik suteikti apsaugą po Lenkijos subyrėjimo palikusioms gudų ir vakarų ukrainiečių sritims".

Dvigubas lošimas

Kad reikala tinkamai įvertinti, tenka prisiminti, kad nors Hitleris ir Stalinas sutarė Lenkiją pasidalinti, bet Rusai stengėsi savo politinį lošimą nuslėpti, jie užimdami Rytų Lenkiją skelbė, kad tai vykda vien kaip apsigynimo priemonę prieš Vokietijos ekspansiją. Be to, Berlynui buvo žinoma, kad Varšuva su Maskva, vykstant vokiečių-lenkų karo veiksmams, dar

vedė derybas dėl Sovietų ginklų ir karo medžiagų. Molotovas nutraukė šias derybas tik rugsėjo 8 d., paaiškęs pilnai vokiečių persvarai. Berlyną tas nemažai erzino, kad "norima tik gauti ir niekuo nerizikuoti". Šis erzelis pasireiškė po Lenkijos karo pralaimėjimo dėl atitekuso Reichui Suvalkų ruožo, esančio tarp Rytprūsų ir Lietuvos ir atsisakymu atiduoti Galicijos naftos sritį tarp Borislovo-Drohobycz, nors ši sritis vokiečių kariaunos buvo užimta. Ir kai Ribbentropas 1939 m. spalio mėn. (faktinai rugsėjo. Vert. V. Z.) baigus karo veiksmus su Lenkija, nuvyko Maskvon, Molotovas pareikalavo visą Lietuvą įtraukti į Sovietų įtakos zoną. Nežiūrint, kad slaptoji sutarty pasirašytoj prie nepuolimo pakto, ši valstybė turėjo likti Vokiečių įtakos sferoje.

Minint 35-į kartą šio nelaimin-

gojo karo kilimo priežastis, dėl kurių W. Churchillis yra pasakęs, kad "Rusai užsiundė Hitlerį pulti Lenkiją", vienai tik Vokiečių Sąjunginiai Respublikai norima užkrauti visa atsakomybė už šio karo baisumus prieš Lenkiją. Sovietų S-ga dalį lenkų torto pasilaikė, o Vidurio Vokietijos komunistai galvoja, kad jie neprivalo jokio atlyginimo mokėti kaip lenkams, lygiai taip ir žydams... Vertė V. Z.

PROSENELIS

Mergina, išdidžiai į jaunikaitį žiūredama, klausia:

— O ar tamsta turi kokį nors garbingą asmenį savo giminių tarpe?

— O kaip gi Vienas mano prosenelis buvo garsus admiralas. Jis vadovavo viso pasaulio jūrų pajėgoms.

— O koks jo vardas?

— Nojus!

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00	
Minkštais viršeliais tik	\$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTURA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionės po Europą išspūdi. Vietoje \$2.00 dabar tik	\$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštais viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais.	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkauso medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamazų įveda į gamtos vaizdą ir garsų tebulius. Dramatiškai besikeičiančiose gamtos senovadžiūsiuose svajojų, juokauja ir verčia poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Jūzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SĖJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 išvietintus lietuviškus senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrėniai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IŠ SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrulius, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštą, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

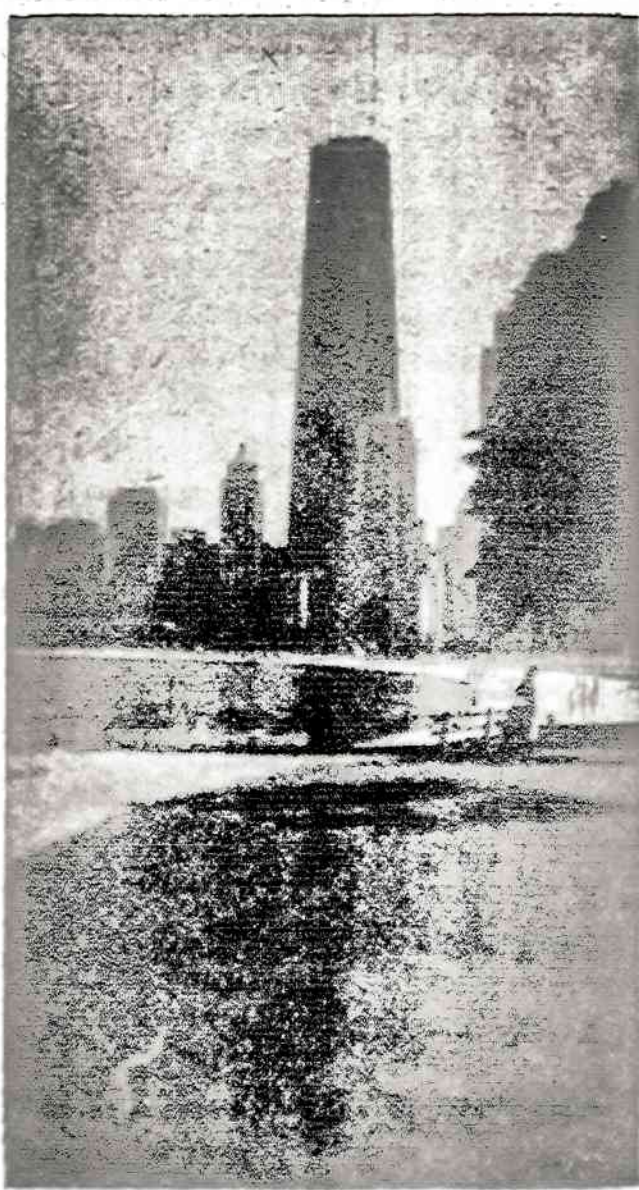
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus



NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

PRISITAIKĖLIO POLITIKA

P. STRAVINSKAS

Lietuvos laisvinimas yra visų me tuos jų darbus bei planus lietuvių reikalas. Todėl mūsų kritiškai įvertinti, jiems pri-veiksniai, jei ką toje srityje turti arba nurodyti jų klaidas, daro, ką planuoja, turi apie ypač spandoje.

Bet mūsų veiksniai, ypač gi VLIKas tą daro atžargiai.

Chruščiovas apie modernų meną klausyti nenorėjo, bet kai jam buvo pasakyta, kad jis jau nebe premjeras, ir kai policija nurodė, kad jis turės gyventi prie Maskvos esančioje dačoje, iš kurios jis negalės išvažiuoti, su nieku kalbėti ir niekam jokių pareiškimų daryti. Pradžioje Chruščiovas nenorėjo tikėti, kad centro komitetas su juo būtų galėjęs šitaip pasielgti. Jis norėjo bėgti iš "socialistinės tikrovės", bet Sovietų Sąjungoje tai ne toks lengvas dalykas. Chruščiovas įsitikino, kad tas "socialistinis realizmas" jam atrodė visai kitoks, negu jis pradžioje įsivaizdavo. Jis norėjo eiti šaukti, telefonuoti, rašyti, bet negalėjo pasinaudoti moderniomis susisiekimo priemonėmis. Išėiti pastatytas čekistas neleido, o kalboms su draugais telefonas buvo nutrauktas. Iš nuobodulio Nikita metėsi į tapybą. Jis norėjo nupiešti "socialistinio realizmo" paveikslą, bet jam išsidavo modernaus meno kūrinys. Jis bandė nupiešti mintį, besistengiančią ištrūkti iš komunistinės kasdienybės. Nei vienas "socialistinio realizmo" menininkas nedrįso paruošti paminklo projekto Chruščiovo kapui, o paties Chruščiovo apibartas ir nubaustas menininkas paruošė jam kuklų paminklėlį.

Rusas Vladimiras Vorobjovas, modernaus meno šalininkas, suorganizavo dvyliką draugų ir Maskvos centre, tuščiam sklype suruošė modernaus meno parodą. Tai buvo padaryta be leidimo, be jokio garsinimo, be jokio prašymo. Žinios apie parodą pasklido po visą Maskvą. Modernaus meno pasižiūrėti prisirinko didokas būrys jaunimo, užsienio korespondentai ir visoks neramus gailvalas. Adropovas patarė šį kartą pavartoti naujas priemones menininkams suvaldyti. Vietoj milicijos, jis suorganizavo milicijos pagalbininkus, valdžios apmokamus "draugovininkus". Vietoj areštų, grupė valdžios apmokytų chuliganų pradėjo paveikslus plėstyti ir parodą vartinti. Menininkams nereikėjo jokios organizacijos. Spontaniškai susidarė parodos apsauga, kuri draugovininkus gerokai apkūlė. Tada parodai likviduoti buvo atsiųsti gatvių laistytojai, o šiems nepasiekus toliau nuo gatvės esančios parodos, atvažioavo gaisrininkai. Jie vandeniu apipylė pačius naujaušius rusų tapytojų darbus.

Kad reikalas būtų tikrai likviduotas, Maskvos upės krantinėn buvo atsiųstas pats galingiausias buldozeris. Jį atlydėjo pora sunkvežimių. Nuleistos sunkios žemėsio šakės sutraiskino paveikslus, rėmus, dėzes, pastolius ir sutraukė virves. Jeigu menininkai būtų laiku nepasitraukę, tai plieno šakės ir juos būtų sutraiskinusios.

Kremlius laimėjo. Jis panaudojo pačius galingiausius buldozerius blusai sutraiskinti. Kremliaus valdovai tvirtina, kad modernus menas yra bevertis ir bejėgis. Bet kuris politbiuro narys, paėmęs vantą, gali modernius paveikslus tapyti. Kremliaus valdovų noras sutriuškinti bet kokią naują idėją yra labai didelis. Kremlius nesiskaito su priemonėmis. Jie bijo. Jie siūnia galingiausius buldozerius bejėgiams menininkams sutramdyti. Bet naujų idėjų jis nesustabdys, kaip jis neišgąsdino modernaus meno šalininkų. Kiekvieną dieną Kremliaus valdovų baimė bus didesnė, o laisvės troškimas bus galingesnis.

Tą matome ypač dabar, kada veiksniai ruošiasi savo konferencijai, kuri turės įvykti maždaug po mėnesio laiko (X. 25).

VLIKas yra sudaręs tos konferencijos darbus "planuoti" kažkokią savo "teisių ir politikos komisiją", kuri veikia nieko apie tuos savo darbus viešumai neskelbdama, viešumenės, kaip minėjau, neinformuodama.

Todėl daug kam ta konferencijos darbų "planuotojų" ar "moderatorių" slapybė kelia susirūpinimą. Ir tam tikrai yra rimto, net labai rimto pagrindo.

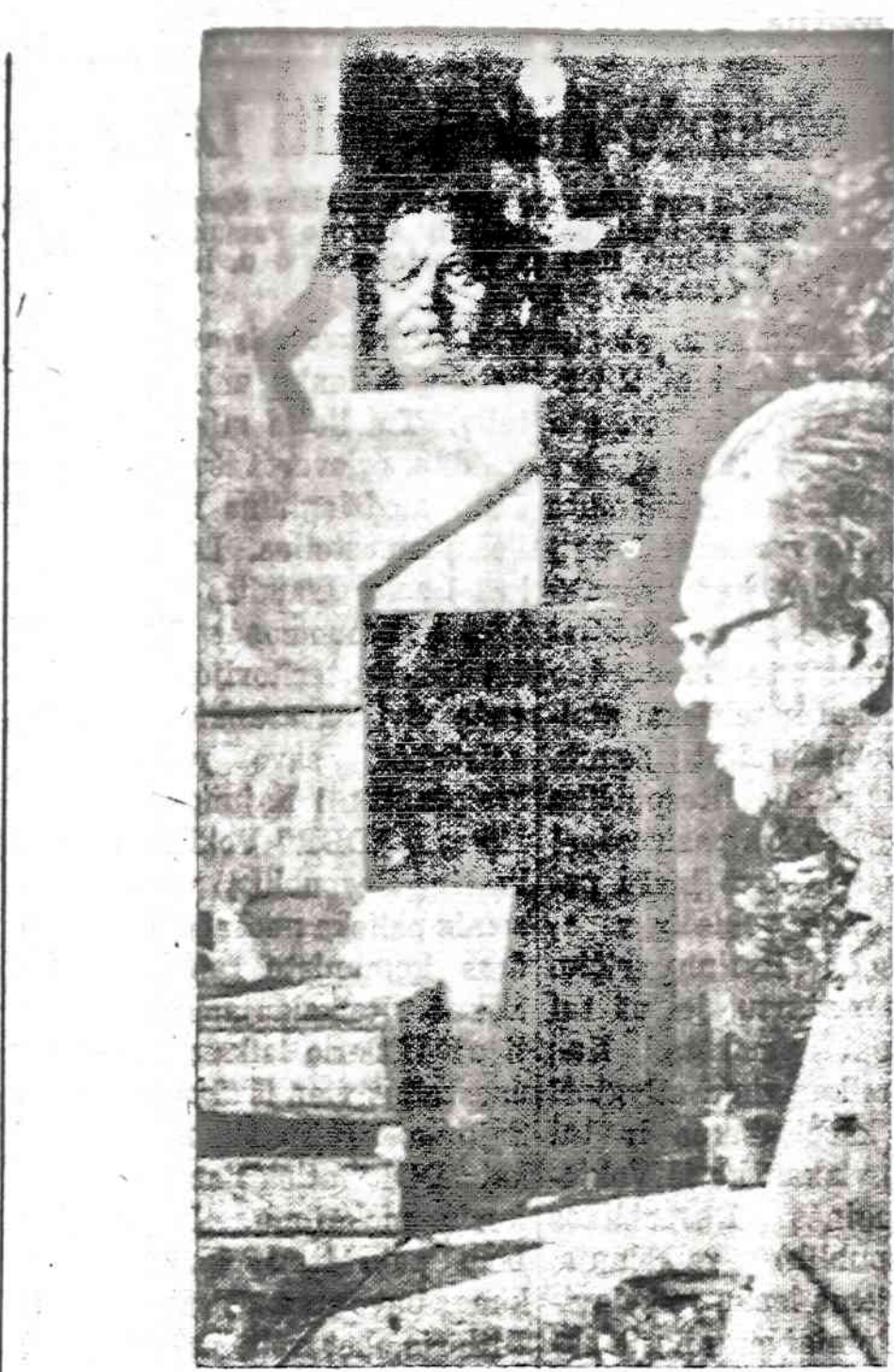
Štai esu gavęs pusprivačiai VLIKo Tarybos atstovo Vytauto Vaitekūno tos Tarybos, 1974. VII. 20 d. posėdyje skaitytą "pranešimą" "apie tarptautinę padėtį ir jos diktuojamas išvadas".

"Pranešimas", ypač gi tos jo nušviestos dabartinės tarptautinės padėties "diktuojamos išvados" labai klaidingos, bet jo viešumai nepaskelbus, žmonės negali dėl jo ir dėl tų "tarptautinės padėties" (tikriau sakant, dėl paties "pranešėjo") "diktuojamų išvadų" pasisakyti. Ačiū Dievui, kad aš dar gavau tokią gerą progą su kolegos Vytauto Vaitekūno dėstymais ir su jo "diktuojamomis išvadomis" susipažinti, tai, va, galėsiu mūsų skaitytojus apie VLIKo Tarybos slaptinuosius svarstymus painformuoti, na, ir savo kolegą šiek tiek pakritikuoti. Nemanau, kad tos VLIKo Tarybos darbų slapybės aiškinimas viešumai būtų nesuderinamas su spaudos etika ar viešuoju interesu.

Ką aiškino Vytautas Vaitekūnas VLIKo Tarybai savo 1974. VII. 20 d. "pranešime"?

1) Pradžioje jis "konstatavo", kad šiuo metu jis matęs tarptautinėje politikoje susidariusius keturis centrus, kurių vieną sudarančios dvi "super galybės" — tai JAV ir Sovietų Sąjunga, antrąjį — Vakarų Europa, trečiąjį — Kinija, o ketvirtąjį — tai besivystančių tautų blokas, vadinamas "trečiuoju pasauliu".

2) Toliau jis pareiškė savo pesimistinę nuomonę, kad nei vienas tų keturių centrų neturi tiesiogio intereso Lietuvos laisvės bylai. Nežiūrint tai, kad kol Vytautas Vaitekūnas yra amerikiečių organizacijos padalinio LLK "pirmininkas" (dabar, rodos, "pirmininkaujas" tik sau pačiam ir gal dar porai savo miegančių tame LLK kolegų), jis savo pranešime žiauriai apkaltino Ameriką,



Maskvoje, Novodevichi kapinėse buvo pastatytas paminklas ant Chruščiovo kapo. Šalia paminklo stovi jo sūnus Sergejus Chruščiovas.

neva susidėjusią su Sovietų Sąjunga ir siekiančią su ja "Supergalybių" hegemonijos... Girdi, "Jei susidarytų Washingtono — Maskvos — Pekino triumviratas (?! — PS), (tai) pasaulio taika ir tvarka galėtų būti stabilizuota ilgiem laikam (?! — PS).

3) Mūsų VLIKo "didysis veikėjas", ydargi ir "rezistentas" (LFB ideologas!), savo pranešime konstatavęs tokią mūsų padėtį, be išeities, pasiūlė VLIKui pasidaryti iš to savo išvadas...

4) Kad VLIKui būtų lengviau apsispręsti, ką dabar, patekus į tokią padėtį be išeities, reik daryt, gerb. pranešėjas ir kompetetingasis, autoritetingasis VLIKo patarėjas sugestijavo padaryti VLIKui taip, kaip daro visi kiti kovotojai, patekę į panašią padėtį: "kai nepajėgi padėties sau tinkama prasme pakeisti, turi sugebėti prie jos prisitaikyti taip, kad galėtum bent šį tą išpešti"...

5) Anksčiau, kai mes, ma-
tot, turėjome dar vilties laimėti laisvės kovą, tai mūsų VLIKo "didysis veikėjas" VLIKui iš-
aiškino" (būdamas jo teisių komisijos pirmininku, ar nariu, 1946 m.), kad jis, VLIKas, esąs Lietuvos valstybės valdžia, kad reikią jam tikslai kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo — "ir viskas bus tvarkoj"... Tada jis vi-
sus mus kvietė į kovą, net ir i-

rezistencinė (tremtyje, kur ji, rodos, negalima), o dabar, metęs į šalį visus kovos ginklus, jis savo "pranešime" VLIKo Tarybai jau aiškina, kad mums taip labai kovoti nereikia, kad reikia "Lietuvos klausimą bent visuomenės opinijoje palaikyti gyvą"... Tai ir visa mūsų "laisvinimo kova"...

6) Tai matot, prie ko priėjo tas "didysis" VLIKo veikėjas ir frontininkas — rezistentas. Kokia gi jo "politika" šiandien?

Jei ne susitaikėlio, tai jau nemaziau kaip prisitaikėlio politika!

Kodėl sveika kvėpuoti spygliuočių pušų orą?

Žmonės iš senos senovės žino, kad silpnapročiams, džiovininkams ir kt. kvėpavimo takais sergantiems labai gerai veikia sausas kvėpantis pušynų oras, bet nežinojo dėl ko taip yra. Pagaliau ištirta, kad čia ne pušynų kvėpėjimas, bet substancija, vad. fitoncidai yra ta sveikoji jėga, kurią augalai, o pušys ir eglės ypatingai, per savo spyglius skleidžia aplinkui save ore ir per šaknis žemėje.

Tyrimai parodė, kad pabuvus spygliuočių miškelyje baltųjų kraujo rutulėlių žymiai padau-
geja, o baltieji rutulėliai yra tie organizmo kareiviai, kurie naikina įsibrovusias kenksmingas bakterijas.

KAS ATPLĖŠĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

14

Abu protestuojantieji nurodė į Klaipėdos Statuto §§5, 9 ir 32. Ten pasakyta, kad savininkus su kelionimis išimtinis, tegali vykdyti viena krašto Direktorija. Tam prieš Lietuvos vyriausybę nusavino ir teisės interpretaciją rėmė pažiūra, kad užsibrėžti nusavinimui bus kariuomenės, susisiekimo, maito ir uosto reikalams vykdomi, o šitie valstybiniai reikalai neįeina į krašto Direktorijos kompetenciją, bet tėra vienos Centro vyriausybės dalykas.

Lietuva pranešė savo žygį Anglijai ir Prancūzijai, kurios palaikė Lietuvos teisinę interpretaciją. Bet vokiečiai laikė šį įstatymą grubiu statuto pažeidimu ir Lietuvos — Vokietijos santykių pabloginimu. Vokietijos Užsien. Reik. Ministerijos pareigūnai pakartotinai įspėjo Lietuvai atstovą Dr. Šaulį, kad tas įstatymas labai kenkia Lietuvos — Vokietijos santykiams (Aktai, 352, 372). Tad, kuomet Vokietijos galia Europoje augo aiškiai greitumu ir jos grėsmingumas Lietuvai buvo jaučiamas, Lietuvos vyriausybė susilaukė nuo įstatymo vykdymo ir vėliau jį visiškai "pamiršo".

Kodėl vokiečiai taip aktyviai pasipriešino tokio įstatymo vykdymui?

Į šitokį klausimą labai tiksliai atsako dabar Čikagoje gyvenantis mažlietuvis, vyr. studijų tarybos Martynas Purvinas. Jis rašo:

"Lietuvos ūkiui augant, pagyvėjo ir užsienio prekyba. Klaipėdos uostas įgijo vis daugiau reikšmės. Klaipėdoje atgyja medžio pramonė, o kiek vėliau išsivysto plati tekstilės pramonė. Centro valdžios įstaigos plečiasi. Reikalinga darbo jėga ateina iš Lietuvos..."

Klaipėdos miesto gyventojų skaičiaus augimas buvo garantuotas. Turėjome padidintą uostą, Maisto fabrikas nuolat plėtėsi, medžio ir tekstilės pramonė augo, kūrėsi amatininkai, veikė Amatų mokykla, Prekybos ir Pedagoginis institutai, Smeltėje buvo vykdoma milžiniška statyba ap rūpinti lietuvių sveikais butais. Darėme pastangų, kad Centro valdžia perkeltų kai kurias valstybines įstaigas į Klaipėdą...

Ypatingai sunkūs ir kritiški buvo 1938 metai, kada prieš rinkimus į miesto seimelį... Rinkimų rezultatai pralenkė iš anksto padarytus apskaičiavimus. Darbininkai pravedė 8 atstovų, o Visuomenės Sąjunga su Namų Savininkų Susivienijimu irgi 8. Lietuvių blokas turė 16 atstovų miesto seimelyje, kuriame iš viso buvo 40. Puikiai prisimenu, kad mes, šveddami laimėjimą, jau darėme planus 1942 metams, nes buvome įsitikinę, kad tada mes turėsime bent 21 atstovą ir paimsime miesto valdybą į savo rankas"... (M. Purvinas, Klaipėdos

krašto veikėją J. Kybraną prisimenant, Čikaga, Draugas, 1967.

M. Purvino išvedžiojimui parodo, dėl ko vokiečiai taip atkakliai kovojo su lietuvių paskelbtu Nusavinimo įstatymu. Jo pravedimas būtų atkėlęs dar daugiau lietuvių į Klaipėdą ir tuo įgalinęs 1942 m. lietuvių parlamentarinį laimėjimą Klaipėdos miesto seimelio rinkimuose. Tuomet ir miesto valdyba būtų į lietuviškas rankas patekusi. Tai būtų buvęs katastrofinis vokiečių politikos pralaimėjimas, ir to jie negalėjo leisti, tuo labiau ne, kad po Klaipėdos miesto ir Klaipėdos apskrities būtų nuėjusi tokiu pačiu keltu. Kad taip neįvyktų, vokiečiai pradėjo kaltinti ir gąsdinti Lietuvos vyriausybę Lietuvos — Vokietijos santykių pabloginimu ir nedraugingumu (Aktai, psl. 352, 355, 368, 372, 397, 423).

10. Vokietijos generalinis konsulas Klaipėdoje apie ūkišką karą

Tuoju po Nusavinimo įstatymo paskelbimo, Vokietijos spauda "spontaniškai" pakėlė balsą prieš Lietuvą. Kai kurie laikraščiai net siūlė pakartoti ūkišką karą.

Vokietijos gen. konsulas Reinhold von Saucken (jis buvo gen. konsulu Klaipėdoje nuo 1934 iki 1939), 1938. 1. 9. pranešime Vokietijos Užsien. Reikalų Ministerijai apie 1937 m. paskutinio ketvirčio įvykius Klaipėdos kr., išpėja ministeriją dėl tokio ūkiško karo.

Jis rašo, kad iš laikraštinių taktiškų sumetimų jis tokius siūlymus supranta.

Bet praktikoje jų nereikėtų pakartoti. Nuo Vokietijos ūkiškos blokados kaip tik nukentėję vokiški ūkininkai Klaipėdos kr. Dabartinė prekybos sutartis jau atsiliepusi gerai.

Vokiečių su sutartimi sujungtos politinės viltys jau išsipildė: iš 89 Sasso ir Neumanno byloje nuteistųjų tik 11 bėra kalėjime. Kiti jau paleisti. Dar penki, jų tarpe ir Klaipėdos nacių vadas Dr. Neumannas, bus palaisti vasario 16, Lietuvos dvidešimtmečio nepriklausomybės šventės proga. Kalėjime beliks 6 asmenų Jesučio grupė.

Okišku atžvilgiu sutartis esanti taip pat labai pozityvi. Atidarius sieną, Lietuvoje ir Klaipėdos kr. pasireiškė stipri vokiškų prekių paklausa. Sutarsta 30 Mil. Litų prekių pasikeitimo apimtis jau peržengta ir bus dar plečiama. O tai labai svarbu, nes Lietuva vis daugiau tampa priklausoma nuo vokiškos rinkos. (Aktai, 354, 355).

1938. 2. 24. Rumunijos karalius Karolis Iankė Hitlerį Berchtesgadene. Ten juodu diskutavo įvairias Europos problemas. Kadangi tuomet Rumunijoje gyveno skaitlinga vokiečių mažuma, juodu panagrinėjo ir mažumų klausimus. Ta proga Hitleris priminė ir Klaipėdą ir pareiškė, kad "...jis dabar primygtinai reikalauja, kad Klaipėdos kr. vokiečiai galėtų pilnai naudotis savomis Statute garantuotomis teisėmis". (Aktai, 284)

1938. 3. 12 Vokietija prisijungė Austriją ir tuo labai sustiprino savo padėtį Centrinėje Europoje.

12. KLAIPEDA LENKIJOS ULTIMATUMO SUKŪRYJE

1938. 3. 17 Lenkijos vyriausybė įteikė Lietuvai ultimatumą ir reikalavo, kad Lietuva užmegstų su Lenkija diplomatinis santykius. Tuomet Dr. Šaulys, Lietuvos atstovas Berlyne, 1938. 3. 18 d., 13 val. kreipėsi į Vokietijos URM Ribbentropą ir pranešė jam, kad Lietuvos vyriausybė esanti pasiryžusi užmegsti diplomatinis santykius su Lenkija ir prašė jį, kad Vokietija tarpininkautų Lietuvos Lenkijos diplomatinį santykių užmegzime. Bet Ribbentropas nuo tokio tarpininkavimo atsisakė, "nes Vokietija jau neturinti jokios priežasties". (Ribbentropo taip užrašyta: "Ich lehnte den Vorschlag, im polnisch — litauischen Konflikt zu vermitteln, ab und erklärte Herrn Gesandten Šaulys, dass Deutschland hierzu keine Veranlassung habe.") (Aktai, p. 364).

Ne gana to, vokiečiai tuoju pranešė lenkams apie Dr. Šaulio siūlymą ir apie tai, kad Ribbentropas atsisakė tarpininkauti. (Aktai, p. 366). Už tai vokiečiai susilaukė lenkų pakartotinos padėkos. (Aktai, p. 368 ir 374).

(Bus daugiau)

Skaitykite ir paminkite
Dienraštį
"NAUJIENOS"

TELEF.: PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446

Antraš. ofisai —

8007 WEST 63rd PLACE

JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą

Jei neatsiliepiu, tai skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533

Fox Valley Medical Center

360 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: Hemlock 4-5849

Resid. 384-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius.

1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienis, ketvirtadienis, penktadienis
nuo 1-4 po pietų.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET

Ofiso VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis
ir penktadienis 9-12 val. vak. Šeštadienis
nuo 10-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: Hemlock 4-2123

Resid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6185.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-1 ir 6-8. Šeštadienis 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 6-5084



Erzeliai ir frontininkų kombinacijos

JAV LB Tarybos sesijose

Kaip jau žinome, JAV LB septyniosios tarybos antroji sesija vyko gana seniai, birželio 15-16 dienomis, vakarų Chicagos priemiestyje Oak Brooks, Sheraton hotelyje. Apie ją jau buvo bendrais bruožais parašyta, bet sesijos eigos nuotaikos ir būdingesnių smulkmenų nepaminėtos. Toje taryboje paliešti klausimai yra susiję su Amerikos lietuvių ateitimi, todėl apie juos dar ir šiandien verta prisiminti, o ties kai kuriais epizodais ir nuodugniam apsisistoti.

Kiekvieno lietuvių, besisilijančio Jungtinių Amerikos Lietuvių Bendruomenės, kaip plačiąją jungtį, pareiga žinoti, kas iš tikrųjų vyksta Bendruomenėje, dėl ko lietuvių nesutaria ir kas yra tų nesutarimų kaltininkas, jau antras dešimtmetis kelias įvairiausias nesklandumas.

GRADINSKAS

SPALVOTOS

TELEVIZIJOS

NUO 13 IN. LIG 25 IN.

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS

BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiosios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCŲS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: Hemlock 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidimą Lietuvai, begimam nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelius kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKŪTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, kaip ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KLIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna turistinio ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

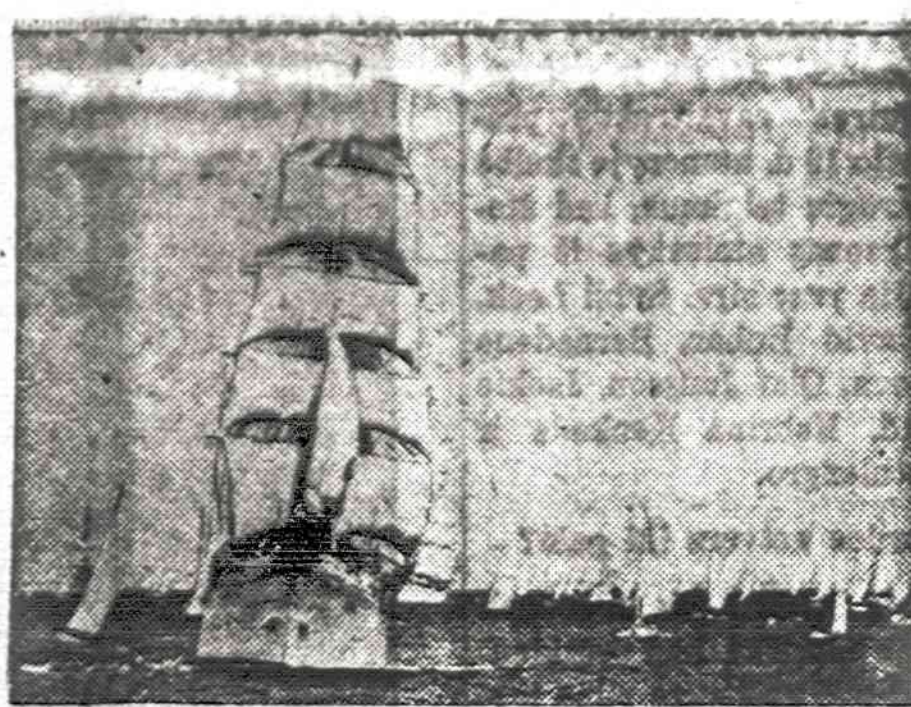
Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARASTAJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIENOS, 1739 So. MALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridodant čekį ar piniginę perlaidą.



Lenkijoje, Gdanskio įlankoje įvyko įvairių burlaivių regata, švenčiant Lenkijos 30 metų komunistinio režimo sukaktį.

matyt, buvo įsakyta visai kliudyti svečiams, neįleisti į suvažiavimą vadovybei nepageidaujamo elemento. O tų "nepageidajamų elementų" buvo didokas būrys. Atėjo į salę ilgus metus Bendruomenei dirbusių ir šios organizacijos likimu besirūpinusių, ilgus metus ją puoselėjusių vyrų ir moterų būrys. Matėsi ir spaudos atstovų. Tik jie atstovavo ne frontininkų kontroliuojamą spaudą. Lietuvos kovos reikalais, mažai tesirūpinančiais, bet nesamą frontą ir padanges keliantieji spaudos atstovai buvo aprūpinti patogiomis vietomis klausyti ir užrašinėti.

Nepageidaujantiems svečiams atvykus, (kurių tarpe buvo amerikiečiams pažįstamas ir čikagiečiams labai gerai žinomas visuomenininkas ir LB Cicero apylinkės pirmininkas Andrius Juskevičius), susidarė rimtas pavojus p. Juskevičiaus ir kitų žmonių į salę neįleisti.

Turėjo sujusti keli salėje jau buvusieji tarybos nariai, garsiai užprotestuoti, kad į salę būtų įleistas veiklus Bendruomenės narys ir kiti svečiai.

Tokiom nuotaikom ir tokia "demokratine" tvarka buvo pradėta septyni JAV LB Tarybos suvažiavimas.

Susirūpinęs Bendruomenininkas

Našlių klubo veikla

Našlių piknikas puikiai pavyko

Praėjusį sekmadienį Našlių ir Našliukų klubo piknikas Onos Bruzgulienės kieme labai gražios publikos turėjo daug ir žmonių nepaprastai linksmai leido laiką vaišindamiesi ir šnekučiuodamiesi. Darbininkai su mažomis pakaitomis buvo tie patys. Diena praėjusį sekmadienį buvo dieviškai graži.

Dar prieš pietus George Jonik ko muzika pradėjo groti. Šokėjai rinkosi į svetainę ir gerai nusiteikę pradėjo šokti. Agnes Deikus ir Jonas Jonikas sparčiai platino bilietus, laimingieji laukė progos ir laimėję dovanas džiaugėsi.

Pikniko programėlę pravedė Anna Condux su John Joniku; jie pasveikino tiek daug susirinkusių į pikniką svečių ir sklandžiai pravedė dovanų laimėjimo. Marcellonio mišrus choras puikiai dainavo. Piknikas puikiai pasisekė. R. Š.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Prezidentienė Čikagoj

Prezidento Fordo žmona Betty Ford ateinantį pirmadienį atskrenda iš Washingtono į Čikagą, kur antradienio rytą per pusryčius Conrad Hilton viešbutyje pasakys kalbą Illinoisaus moterims respublikonės kandidatėms į įvairias valdžios pareigas. Pusryčius ir prakilną organizuoja Respublikonų nacionalinio komiteto visepirmininkė Hope McCormick. Mrs. Ford grįš į Washingtoną antradienio vakarą.

14 moterų kandidačių

Illinojaus moterų politikų grupė (Political Caucus) pasiskelbė, kad moterys savo balsais parems rinkimus 14 moterų, kurios kandidatuoja į įvairias

federalines, valstijos ir apskričių pareigas, pradedant kandidatėmis į kongresmanes ir senatores, baigiant Cook apskrities taryba. Dėl dar penkių kandidatų parėmimo esą reikalinga apie jas surinkti daugiau informacijų.

Katalikų labdaros deficitas

Catholic Charities išdininkės Francis E. Kastenholz informacija, ta organizacija šiais 1974 fiskaliniais metais savo programoms išleido \$27 milijonus, tai yra pusterčio milijono daugiau kaip pernai ir šiuo metu turi \$109,390 deficitą. Šių metų deficitas esąs \$30,000 didesnis už pernykštį ir padengtas panaudojant bėdos rezervo fondus.

Gengsteriai susirado kitą pelningą "darbą"

Išmesti iš pelningų darbų McCormick Place šeši žymiausi kriminalo sindikato vadeivos, kaip patirta, buvo susiradę kitą pelningą "darbą" International Amphitheatre, kur įvyko tarptautinė masinių ir frankių paroda. Bet kadangi parodai pasibaigus baigėsi ir pelningos gengsteriams pajamos, jų advokatai daro žygį per teisimą, kad išmestieji būtų atgal priimti į McCormick Place.

Žiaurios žudynės

Chicago policija suėmė tūlą Darrell Binggeli iš San Francisco, įtartą nužudžius Evanstono moterį Dorothy Hartung, 67 metų amžiaus, kuri buvo rasta užmušta savo namo "beismante" 1034 Elmwood gatvėje. Jos rankos ir kojos buvo suraišytos. Žudiką išdavė gyvas išsigelbėjęs pas Mrs. Hartung gyvenęs studentas Thomas Cook, kurį piktdaris panašiai buvo suraišiojęs.

Ties namais 5023 S. King Drive paliktame autoombilyje rasti bagažinėje sukimšti dveji jaunų vyrų lavonai. Policija nustatė, kad nužudytieji yra Isaac Lamar, 16 metų amžiaus ir Hovard Jones, 24 metų. Abu buvo nušauti ir apiplėšti.

ASILAS

— Jūs, moterys, daugiau priklausotė nuo gyvulių pasaulio, — sako vyras žmonai. — Audinė, pavyzdžiui, atiduoda savo kailių jūsių paltams, krokodilas teikia odą jūsių rankinukams, gyvatė — jūsių batukams, ir galų gale atsiranda asilas, kuris už visa tai užmoka.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų organizacijos narių susirinkimas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 20 d. 7:30 val. vakaro parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave. Bus svarstomi svarbūs mūsu kolonija ir namų savininkus liečiantys reikalai. Bus daug naudingų žinių. Prašomi visi gausiai dalyvauti.

Stasys Patlaša, sek.

— Lietuvių Zagarės Klubas baigė savo ilgas atostogas ir pirmas susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 22 d. 1:00 val. popiet Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaisės.

Rozė Didžiagalviene, rašt.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Kada aš būsiu nuėjęs ir prirengęs jums vietas, vėl ateisiu ir pasiimsiu jus pas save, kad kur aš esu, ten ir jūs būtumėte".

Brangūs broliai, visuomet atsiminkite mūsų Viešpaties pažadą sugrįžti, ir žinokime, kad dabar laikas jo nematomojo čia buvimo (gr. parousia); todėl sergėkime savo širdis, savo žodžius ir darbus ir net savo mintis. Turėkime vilties netolimoje ateityje sulaukti prisikėlimo permalos ir patapti tokiais, koks dabar yra mūsų brangus Atpirkėjas ir dalyvauti jo karalystės garbės apšviestime. Susitvirtinkime savo širdis ir paliuosokime savo liežuvį ir ryžkimės uoliai tarnauti mūsų Viešpačiui ir jo mylimiems tikėjimo namikiams. Jei šita viltis buvo inkaras Viešpaties žmonių praėjusiais amžiais, tai tuo labiau ji turi būti padrasinimu mums, kurie gyvename Viešpaties sugrįžimo laikuose.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET

CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI



Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINŲ VIETA

REpublic 7-3600

REpublic 7-3601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų



AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: Yards 7-1911

Kvietimas dalyvauti Altos kongrese

Amerikos Lietuvių Taryba nuosirdžiai kviečia visas lietuvių organizacijas dalyvauti Astuntajam Amerikos Lietuvių Kongrese kuris įvyks rugsėjo 28-29 dienomis Pick-Congress viešbutyje, Chicagoje. Kadangi ne visų organizacijų valdybos ir jų adresai žinomi Altos centrui, todėl ir organizacijos, raštu negavusios kvietimo dalyvauti kongrese, prašomos savo atstovus į Amerikos Lietuvių Kongresą atsiųsti pranešant ALT centrui atstovų pavardes raštu.

Atstovų rinkimams yra nustatytos tokios taisyklės:

Dalyvauja visi Amerikos Lietuvių Tarybos centro nariai. Centrinės, bendrinės organizacijos siūnia po 6 atstovus.

ALT skiria bei organizuoja bendrieji komitetai atskirose vietose siūnia po 6 atstovus.

Vietinės draugijos, klubai, kuopos bei skiriami po 1 atstovą nuo kiekvienų 10 narių.

Laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo programos siūnia po 3 atstovus.

Kongrese dalyvauti kviečiami ir svečiai, visa patriotinė lietuvių visuomenė.

Malonėkite nedelsiant išrinkti atstovus į kongresą ir pranešti ALT centrui, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois, 60629, raštu atstovų vardus ir adresus.

Dr. Kazys Bobelis,
Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

Dr. Vladas Šimaitis,
Amerikos Lietuvių Tarybos Sekretorius

PRANAŠAVIMAI

Niksono prezidentavimo galą atspėjo devyni "pranašai" dar 1970 metais. Tų metų gegužės mėnesį spėjė Sybil Leek pasakė, kad skandalų įkarštyje Niksonas pasitrauks iš pareigų, nors tuo metu jis tebebuvo labai populiarus.

Kita "pranešė" Laetitia Leroy 1971 m., tai yra dviem metais anksčiau pareiškė, kad "Niksonas turės pergyventi rimtą vidutinę krizę, kurios rezultate jis negalės užbaigti savo termino", tai yra turės pasitraukti nelaukiant 1976 metų rinkimų.

Praeitą sausio mėnesį net septyni spėjikai (psychics) pareiškė, kad prezidentas Niksonas, nepaisant jo pakartotinų pareiškimų, jog iš savo pareigų nepasitrauks iki 1976 metų, tikrai pasitrauks dar šiais 1974 metais.

Devintasis aiškiaregis Simon Alexander praeitą liepos 21 dieną užtikrino, kad Niksonas atsi-

sakys iš prezidento pareigų rugpjūčio mėnesį, ką jis ir padarė. "Enquirer" savaitraštis praėjusio sausio 13 d. numeryje skelbė 7 aiškiaregių teigimus, kad šiemet Niksonas atsisakys iš pareigų. Jie yra: Mrs. Sybil Leek, kun. David Bubar, Bernadene Villanueva, Olof Jonsson, Jackie Eastlund, Kebrina Kenkade ir Eva Petulengro.

Ir Fordas netvers iki galo?

Ta pati Sybil Leek ir Joseph DeLouise pareiškė, kad prezidentas Ford irgi neišters pilno termino ir atsisakys iš pareigų sekančių 1976 metų rinkimų nesulaukęs. DeLouise dar pridūrė, kad Amerika pergyvensianti ekonominę krizę dar didesnę negu buvo Didžioji Depresija 1929 metais. Olof Jonsson "pranašauja" priešingai, būtent, kad reikalai Amerikoje jau gerėja, kad "ekonomija pradeda kilti ir iki 1976 metų rudens vėl bus visiškai sveika".

Britų aiškiaregis Alexander tvirtina, kad vis didėjanti politinė suirutė pasidarys Fordui neapkeliamai. Maždaug Kalėdų metu jis apsispręs "baisiais vidurių negalavimais" ir pasitrauks iš pareigų, ofise išbuvęs 9 ar 10 mėnesių.

◆ Kiaušinių baltymus lengviau išplaksite, įpylusius į juos keletą lašų acto.

TRUMPAI

— Įrašykime savo vardus ne vien akmenyse ar granite. Įrašykime juos dabar seniausioje lietuvių dienraštyje Naujienose, jas užsiprenumeruojant jūbilinejių metų platinimo progą. Naujienų platinimo prašomi naujus prenumeratorius supažindinti su visais skaitytojais ir lietuviška visuomene, suteikiant pagrindines žinias. Visi skaitytojai prašomi dėti pastangas surasti bent po vieną naują prenumeratorių, kad jų skaičius šiais jubiliejiniais metais padvigubėtų. Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija visoms ir visiems nuosirdžiai dėkoja.

— Mykolas Vitkus, Detroito lietuvių visuomenės veikėjas, išvyko į North Bay Village apylinkę, Miami, Florida.

— Baltiečių Federacijos Kanadoje pirm. G. Sukšė parašė The Toronto Sun laikraščiui raštą, išskelbdamas, kad to krašto religinių bendruomenių vadai, keldami priešpajaudą bei negeroves vakarų pasaulio kraštuose, visai nekreipia dėmesio ir net visai nemini apie prieš-



Aktorius Burt Reynolds padavė į teismą fotografą ir vieną knygų leidyklą, kuri be leidimo panaudojo jo fotografiją, kurioje jis parodomas visai nuogas. Jis reikalauja 3 mil. dol. kompensacijos.

paudą komunistiniuose kraštuose ir jų okupuotose valstybėse. Tuo reikalu pabaltiečių delegacija nori gauti audienciją Kanados Bendrijų taryboje.

— E. A. Bagdonaitė - Cesmes, Chardon, Ohio, pakartotinai parėmė Naujienas atsiųsdama dovaną vajui. Palaikymui gimnastės ryšį ji neseniai užsakė Naujienas savo mieliai sesutei p. Greimienai, kurios vyras Algirdas yra profesoriumi Prancūzijoje, Paryžiaus mieste. Ta proga tenka pastebėti, kad Naujienos susilaukia vis didesnio dėmesio ir teigiamo vertinimo intelektualų sluoksniuose, pagaliau visai nekreipiant dėmesio į psiaudointelektualų ir tokių pat politikierių išpuolius.

— V. Taseckas, Lituanistinio seminario vedėjas Toronte, tel. 535-6659, registruoja studentus, baigusius lituanistinių mokyklų 10-tą skyrių. Taip pat juos registruoja parapijų raštinės. Prie Maironio vardo lituanistinės mokyklos, veikiančios šeštadieniais 9-12 val. St. Vincent mokyklos patalpose, yra nemokančių lietuviškai skyrius. Prie to mokyklos taip pat yra vaikų darželis 4-6 metų vaikams.

— Muz. Eugenijus Kriščiūnas pakviestas prisikėlimo parapijos Toronte vargonininku. Jis daro pastangas papildyti chorą naujais choralais. Kaip žinoma, Kanados ir Amerikos lietuvių Dainų šventė bus 1976 m. Amerikai minint 200 m. nepriklausomybės sukaktį. Žinia maloniai nuteikia šventės organizatorius ir būsimuosius dalyvius.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA IR VLIKAS

kviečia visus lietuvius pareikšti protestus laiškais arba telegramomis dėl neteisėto pripažinimo Lietuvos ir Pabaltijo kraštų aneksijos prie Sov. Rusijos, prašant tai atitaisyti deklaruojan tiems kraštams nepriklausomybę, o jų žmonėms laisvę.

Australijos premjerui rašyti: Hon. E. G. Whitlam, QC, Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Ambasadoriui Washington: Hon. Sir Patrick Shaw, Embassy of Australia, 1601 Massachusetts Ave., NW., Washington, DC 20036.

Konsulatui Chicagoje: Consulate General of Australia, 111 E. Wacker Dr., Chicago, Ill. 60601.

Opozicijos vadui Australijos parlamente: Hon. Billy M. Snedden, QC, Parliament House, Canberra, ACT 2600, Australia.

Tokių pat reikalu rašyti Naujosios Zelandijos premjerui: Hon. Wallace E. Rowling, Parliament Building, Wellington, New Zealand.

Taip pat rašyti ambasadai Washington: Mr. Lloyd White, Embassy of New Zealand, 19 Observatory Circle, N. W., Washington, D. C.

Abiejų kraštų konsulatams bei atstovybės kituose miestuose ir valstybėse galima rasti telefonų knygose bei teirautis organizacijų padalinuose ir diplomatinėse tarnybose įstaigose.

Rašyti laiškus ir siųsti telegramas padeda Amerikos Lietuvių Taryba, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-6900. Telegramas padeda siųsti Margutis, 2422 W. Marquette Rd. Tel. GR 6-2242.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

BUS BOY
Full or part time.
Day or night shifts.
PRIVATE CLUB
Call OR 6-0300

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

WAITRESSES
Full or part time.
Day or evening shifts.
Steady work.
PRIVATE CLUB.
Call OR 6-0300

RELIABLE CLEANING WOMAN NEEDED
General housework one or 2 days per week. Steady. Good pay. Some English necessary. Good transportation. Cicero — Devon area.
677-2015

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

SAVININKŲ PARDUODA mūrinį namą su gerai įrengta taverna ir 4 kambarių butu. Geras biznis. Vyro mirtis vertia parduoti už prieinamą kainą. 7253 So. WESTERN AVE.
Tel. PR 8-8577 dieną arba
GR 6-1032 po 6 val. vak.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

GENERAL CLEAN-UP
MEN OR WOMEN
Full time.
Night shift — start about 11 PM.
PRIVATE CLUB
Call OR 6-0300

PERSONAL
Asmenų ieško

NAŠLYS NORI SUSIPAŽINTI
su pensininkais ar pensininkėmis, kad galėtų pakeisti dabartinę gyvenimo sąlygas. Rašykite Jurgui Trukšniui.
509 ISLAND AVE.
ROCKFORD, ILLINOIS
Tel.: 968-8489.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS 6 KAMBARIŲ BUTAS 3 miegamieji, antrame aukšte. Su augimais. Priešais Sv. Antano bažnyčią. Cicero 1447 S. 50th Ave.
Tel.: 863-1636.

— Skaitytojai įvairiais būdais remia Naujienas. Ignas Kolas iš Merrillville, Ind., pratesdamas prenumeratą, atsiuntė už sekančių metų kalendorių 3 dol. Tiek pat atsiuntė Antanas Kasperis iš Homewood, Ill. Antanas Sulaitis iš Cicero apylinkės atsiuntė du dol. Naujienų vadovybė visiems remėjams nuosirdžiai dėkoja.

— Ponia Dora Sluz, Lyons, Ill., visuomet rūpestingai apmoka savo prenumeratą, kad administracijai nereikėtų rašyti raginimo, kad tuo sutaupyti brangų laiką ir nemažas pašto išlaidas. Administracija už tai jai yra dėkinga.

— Southwest kolegija, 7500 So. Pulaski Rd., susitarusi su Sv. Kryžiaus ligonine ir miesto sveikatos įstaigomis bei organizacijomis, ruošia sveikatingumo propagavimo "dienes" — Health Fair spalio 8 ir 9 d. Programon įeina širdies atakų prevencijos tyrimai ir patarimai, plaučių ligų tyrimai, krūties vėžio simptomų tikrinimas, kojų ligos, klausos ir regėjimo tikrinimas. Informacijas teikia kolegijos Sveikatingumo tarnyba tel. 735-3000, ext. 316.

◆ Maloniai kviečiame atvykti į švėkšniškų D-jos aukštinį jubiliejų (1924-1974) ir monografijos "Švėkšna" pristatymą, kuris bus 1974 m. rugsėjo 22 d., sekmadienį, Chicagoje. Programa: 1) 12 val. pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje. 5620 So. Claremont Ave. 2) 3:30 val. trumpa akademija ir meninė dalis, kurią atliks sol. Ona Bavičienė ir pianistas Mindaugas Bielskus. 3) Banketas ir šokiai. Akademija, meninė dalis ir šokiai bus Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

NEAR 66th and ST. LOUIS
6 room brick bungalow with 3 bedrooms. Gas heat. 2 car garage. Modern bath. Stove and refrigerator.
Only \$28,000.
MILAN & MILAN
239-1423

2 STORY BRICK HOUSE
5 rooms each — owner selling because of illness. Enclosed porch. 1 flat with sun parlor. Tile kitchen. 2 separate gas heating units. 1 1/2 car garage.
Priced under 30.
Call MA 6-3247 or 456-0722.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

BALTIC APARTMENTS
CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2-jų miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Artį paplūdimio, krautuvų ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suaugusiems be naminių gyvuliukų. Brokieriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 380-8766

ŠAKIŲ KLUBAS kviečia į rudeninį pikniką, rugsėjo 22 d. 12:00 val. O. Bruzgulenės sode. Gros A. Ramonio orkestras. Bufetas ir lietuviški valgiai. (Pr).

◆ Kr. Donelaičio Mokyklų ATSIŠVEIKINIMO SU VASARA gegužinė įvyks rugsėjo mėn. 22 d., 1:30 val. p. p. Bučo sodyboje, Willow Springs. Visų laukia gamta ir jaunimas. (Pr).

◆ A. G. Baradų ekonomiškoj mėsinėj, 3210 So. Halsted St., galima užsisakyti didesnius ir mažesnius kiekius visokios rūšies mėsos, ypatingai lietuviško skonio šviežių dešrų. Užsakymams prašoma skambinti tel. CA 5-4995 arba 776-3727. (Pr).

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNODRŲ TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rines (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 SO. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikrai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63RD ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69TH STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitu-gijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbam ne tik laikraščio, bet ir visos išėjusios, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovę, siekiant visuotinio lietuviško reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24,00, pusę metų — \$13,00, trims mėn. — \$7,50, vienam mėn. \$3,00. Kitose JAV vietose metams — \$22,00, pusę metų — \$12,00, vienam mėn. — 2,50. Užsieniuose — \$25,00 metams. Susipažinimui siūnama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratui, Jubiliejinio vajeus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS